

Provozování kanalizace pro veřejnou potřebu obce Světlá Hora

(reakce na článek na příspěvek zastupitelů v červnu 2022)

Kanalizace a čistírna odpadních vod (dále jen „ČOV“) v obci Světlá Hora je (kromě soukromých přípojek obyvatel) ve vlastnictví obce Světlá Hora. Tuto vodohospodářskou infrastrukturu (dále jen „VHI“) obec pronajala společnosti Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s. (dále jen „SmVaK“) za účelem jejího provozování. **Tímto pronájmem obec přenesla na SmVaK v podstatě všechny povinnosti a hlavně rizika spojená s provozováním VHI**, a za to může SmVaK vybírat od obyvatel obce Světlá Hora stočné.

Stočné je úplatou za službu spojenou s odváděním a čištěním odpadních vod. Média i politici často mylně mluví o ceně vody, čímž zcela opomíjejí „non-stop“ službu s tím spojenou.

Pro představu, co vše obnáší provozování kanalizace a ČOV, uvádíme výčet technických činností, které je provozovatel kanalizace a ČOV povinen v rámci plynulého a bezpečného provozování provádět na svůj náklad:

a) Kanalizační síť a související objekty a zařízení:

- kontrola terénu nad potrubím,
- vytyčování a označování trasy potrubí v terénu,
- čištění kanalizačního potrubí včetně odstraňování ucpávek,
- kontrola, čištění a údržba šachet, výpustí a dalších objektů na kanalizační síti včetně nátěrů, protáčení a promazávání uzávěrů apod.,
- hubení hlodavců v rámci prováděných deratizací,
- zkoušky těsnosti stok a objektů, vyhledávání poruch a úniků odpadních vod,
- kontrola jakosti odpadních vod vypouštěných do kanalizace, zajišťování nápravných opatření,
- revize kanalizace průmyslovou kamerou a kouřové zkoušky,
- náhradní odvádění odpadních vod při odstávkách, poruchách a haváriích,
- nouzové odvádění odpadních vod za krizové situace v souladu s platnými předpisy,
- odstraňování havárií na kanalizační síti včetně objektů na ní,
- kontrola, provoz a údržba elektrozařízení,
- kontrola, provoz a údržba čerpací stanice a dalších objektů včetně nátěrů, údržby pozemků, oplocení, příjezdových cest, zvedacích zařízení apod.,
- kontrola, provoz a údržba technologie čerpací stanice a dalších objektů v souladu s provozními řády, návody a pokyny výrobců, zabezpečování provozních hmot a jejich výměny,
- opravy čerpací stanice a ostatních objektů včetně technologie, elektrozařízení, ochrany potrubí, řídicích systémů a příslušenství (oplocení, příjezdové cesty atd.),
- zajišťování revizí strojů, elektrických zařízení a vyhrazených technických zařízení v souladu s platnými předpisy.

b) ČOV a související objekty a zařízení

- kontrola, provoz a údržba ČOV a souvisejících objektů včetně pozemků, oplocení, příjezdových komunikací, zvedacích zařízení, tlakových nádob apod.,
- kontrola, provoz a údržba technologie ČOV v souladu s provozními řády, návody a pokyny výrobců, zabezpečování provozních hmot a chemikálií a jejich výměny,
- nakládání s odpady, vznikajícími při provozu ČOV (shrabky a kaly), v souladu s platnými právními předpisy,
- odběry, rozbory a vyhodnocování jakosti odpadních vod a kalů na ČOV,
- kontrola, provoz a údržba elektrozařízení na ČOV,

- opravy ČOV včetně technologie, elektrozařízení, ochrany potrubí, příslušenství apod.,
- zajišťování revizí strojů, elektrických zařízení a vyhrazených technických zařízení ČOV v souladu s platnými technickými předpisy,
- odstraňování havárií na ČOV.

Provozování VHI je dále spojeno se širokým spektrem administrativních a ekonomických činností, které jsou také spojené s nemalými náklady na odpovědné zaměstnance provozovatele.

Provozovatel ČOV musí také mimo jiné být držitelem povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových, které vydá příslušný vodoprávní úřad v souladu s tzv. vodním zákonem (č. 254/2001 Sb.).

V souladu s tímto povolením je provozovatel ČOV povinen měřit objem vypouštěných vod a míru jejich znečištění a výsledky těchto měření předávat vodoprávnímu úřadu, který rozhodnutí vydal, příslušnému správci povodí a pověřenému odbornému subjektu. Odběry a rozbory ke zjištění míry znečištění vypouštěných odpadních vod mohou provádět jen oprávněné laboratoře. Náklady na odběry a rozbory odpadních vod přítékajících na ČOV i vypouštěných z ČOV do vodního toku jsou provozním nákladem, který také vstupuje do kalkulace ceny pro stočné.

Dle vodního zákona se provozovatel dopustí přestupku tím, že:

- nezměří objem vypouštěných odpadních vod nebo míru jejich znečištění nebo výsledky měření nepředá vodoprávnímu úřadu;
- neumožní odborně způsobilým osobám z kontrolních orgánů vstup do prostorů, kde se nachází ČOV, nebo nezajistí podmínky pro provedení kontroly včetně poskytnutí podkladů nezbytných pro provedení kontroly ČOV, nebo
- neumožní pracovníkům kontrolní laboratoře vstup do prostorů ČOV nebo nezajistí podmínky k odběru vzorků ze všech výpustí kontrolované ČOV.

Za tyto přestupky lze uložit pokutu do 50.000 Kč.

Za přestupek spáchaný vypouštěním odpadních vod do vod povrchových v rozporu s povolením k vypouštění odpadních vod do vod povrchových z ČOV lze uložit pokutu až do 5.000 000 Kč!

Všechny výše uvedené přestupky i případné pokuty jdou za provozovatelem ČOV, který je hradí ze svých prostředků (nikoliv z provozních nákladů promítaných do stočného). **Pokud by si obec provozovala ČOV sama, všechna tato rizika by šla za obcí!**

Cena pro stočné je regulována státem a pro její stanovení jsou nastavena jasná a velmi přísná pravidla ze strany Ministerstva financí a Ministerstva zemědělství. Na tuto cenu se vztahuje 10 % sazba DPH.

Cenu pro stočné schvaluje každý rok obec na základě návrhu provozovatele, který ji musí vypočítat podle cenových předpisů Ministerstva financí. Do ceny se promítají veškeré náklady spojené s provozováním VHI včetně nákladů na elektrickou energii, údržbu, čištění, opravy poruch a havárií včetně materiálu, potřebné chemikálie a techniku, laboratorní rozbory, mzdy zaměstnanců provozovatele a také nájemné, které SmVaK platí obci za pronájem VHI.

Toto nájemné, které je příjmem obce, v roce 2021 odpovídalo výši 242 tis. Kč bez DPH, obec investuje zpět do VHI, pokud je třeba obnovit některé její části. Obnova VHI je dle zákona povinností a nákladem vlastníka.

Cena pro stočné na rok 2022 v obci Světlá Hora byla stanovena na **44,87 Kč/m³ včetně DPH**.

Jen pro představu – průměrná potřeba vody na jednu osobu za rok je cca 36 m³ vody. Tzn. že obyvatel obce Světlá Hora zaplatí za rok asi 1.600 Kč (tj. 133 Kč/měsíc/osobu) za to, že má vyřešené zneškodňování odpadních vod, které za celý rok vyprodukuje, bez starostí. Skutečně nehorázná suma, že?

Naopak obec dostane od provozovatele nájemné (v roce 2021 242 tis. Kč, tj. cca 173 Kč/obyvatele obce), se kterým může naložit dle potřeby případné investice do VHI obce.

Je třeba zdůraznit, že obec na provozování kanalizace a ČOV nedoplácí, ale naopak dostává nájemné, které pokryje náklady spojené s obnovou majetku obce.

A nyní konkrétně k údajům uvedeným v příspěvku zastupitelů.

1. Obec Dvorce u Bruntálu

Vodovod i kanalizaci obce provozuje společnost Ing. Miroslav Balaj – MIBAS, který platí obci nájemné za obecní VHI.

V roce 2021 vykázala tato společnost na VHI obce Dvorce ztrátu ve výši 315 751 Kč bez DPH! To je cca 6 Kč/m³ přepočteme-li tuto částku na fakturované množství pitné a odpadní vody.

V roce 2021 bylo vodné 28,27 Kč/m³ včetně DPH a stočné 22 Kč/m³ včetně DPH, celkem tedy 50,27 Kč/m³ včetně DPH.

Ceny pro rok 2022 nejsou veřejně dostupné – nelze je tedy ověřit. Stejně tak nelze ověřit, kolik peněz obec Dvorce na provozování své VHI doplácí.

2. Obec Starý Hrozenkov

Obec Starý Hrozenkov si sice provozuje svoji VHI sama, ale jedná se o zcela typickou obec, která stanovuje vodné a stočné zcela účelově a nesmyslně nízko, přičemž provozování VHI významně dotuje z rozpočtu obce.

V roce 2021 vykázala obec na provozování své VHI celkovou ztrátu ve výši 1 188 687 Kč bez DPH! Tyto peníze pak samozřejmě chybí v rozpočtu obce na jiné činnosti.

Přestože skutečné náklady obce na provozování VHI byly cca 86 Kč/m³ bez DPH, stanovená cena pro obyvatele (vodné + stočné) je pouze 38 Kč/m³ bez DPH (resp. vodné 22 Kč/m³ včetně DPH a stočné 19,80 Kč/m³ včetně DPH).

Ceny pro rok 2022 opět nejsou veřejně dostupné – nelze je tedy ověřit.

3. Obec Lukavice – Šumperk

Obec Lukavice – Šumperk má pro vodné a stočné zveřejněn na svém webu následující ceník:

Vodné

- 23,- Kč á 1 m³ vč. DPH.
- U bytových domů bude spotřeba m³ stanovena podle odečtu z patního vodoměru bytového domu a úhrada vodného bude splatná podle splatnosti na vystavené faktuře, adresované dle uzavřené smlouvy.
U rodinných domů (dále jen RD) bude spotřeba m³ stanovena podle odečtu vodoměru.
- 28,- Kč + DPH á 1 m³ – pro ostatní odběratele (firmy, právnické osoby)
K ceně je připočítána částka z plánu obnovy, za obyvatele tuto částku hradí obec.
- Stálý plat za vodoměr se vypouští, cena vodoměru je rozpuštěna do ceny vodného. Za vodoměr se platí pouze při malém či žádném odběru vody do 6 m³ (138,- Kč vč. DPH + spotřeba vody do 6 m³)
- pokud není vodoměr, spotřeba m³ na osobu se řídí paušální sazbou podle vyhlášky č. 120/2011 Sb.

Stočné

- 23,- Kč/m³ vč. DPH.
U bytových domů bude spotřeba m³ stanovena podle odečtu z patního vodoměru bytového domu a úhrada stočného bude splatná podle splatnosti na vystavené faktuře, adresované dle uzavřené smlouvy.
Pro rodinné domy (dále jen RD) stočné na 1 osobu bude z důvodu špatné kontroly vypouštěného množství odpadních vod účtováno 35 m³/osobu/rok dle přílohy č. 12 k vyhlášce č. 120/2011 Sb.
- 23,- Kč vč. DPH x 35 m³/1 číslo popisné/rok – pro vlastníka domu bez trvalého pobytu
- 25,- Kč + DPH á 1 m³ pro právnické osoby – spotřeba m³ je stanovena podle odečtu z vodoměru, nebo podle platné přílohy č. 12 k vyhlášce č. 120/2011 Sb.

Zde je třeba uvést, že takovýto ceník je zcela v rozporu s požadavky platných předpisů Ministerstva financí a Ministerstva zemědělství a obec by za to byla v případě kontroly z jednoho či druhého rezortu významně sankciována.

Obec ani nezveřejnila skutečné náklady na provozování VHI v roce 2021, což je její zákonná povinnost.

Je evidentní, že provozování VHI v obci Lukavice je vedeno v rozporu s právními předpisy a na náklady obce, skutečně se nejedná o dobrý příklad.

Na závěr stručný přehled:

Průměrné stočné v České republice v roce 2022 je 45,88 Kč/m³ včetně DPH.

Stočné na rok 2022 ve městě Bruntál je 46,46 Kč/m³ včetně DPH.

Sociálně únosná cena pro stočné pro Moravskoslezský kraj na rok 2022 je 57,82 Kč/m³ včetně DPH.

Stočné na rok 2022 v obci Světlá Hora je 44,87 Kč/m³ včetně DPH, tedy podprůměrné.

Obec Světlá Hora, na rozdíl od okolních obcí, které si provozují kanalizaci samy, na provozování nedoplácí, naopak dostává nájemné (v roce 2021 – 242 tis. Kč bez DPH) a nevystavuje se rizikům neplnění povinností provozovatele a vysokým sankcím vztaženým zejména k provozování ČOV.

Odborný posudek zpracovala:

Ing. Veronika Jáglová

Oddělení podpory VH služeb

Vodohospodářský rozvoj a výstavba a.s.

Mob :+420 724 946 382

e-mail : jaglova@vrv.cz